

III Всеукраїнська науково-
методична конференція з
міжнародною участю

Ціннісно-орієнтований підхід в освіті і виклики євроінтеграції

Суми 2022

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ЦІННІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД В ОСВІТІ І ВИКЛИКИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Матеріали
III Всеукраїнської науково-методичної конференції
(Суми, 18 червня 2022 року)

Суми 2022

УДК: 341-044.247:37.013

Ц62

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Завгородня В.М., канд. юрид. наук, доцент (голова редколегії)

Куліш А. М., д-р юрид. наук, професор, заслужений юрист України

Славко А.С., канд. юрид. наук

Длугош П., д-р габілітований (соціологічні науки), професор

Камьонка М., д-р (політологія і публічна адміністрація), доцент

Плотнікова М. В., канд. юрид. наук, доцент

Черкасов А.А., д-р іст. наук, професор

Чурилова Т. М. канд. юрид. наук, доцент

Чернявський А.О., канд. юрид. наук, доцент

Швагер О. А., канд. юрид. наук

Ц62 Ціннісно-орієнтований підхід в освіті і виклики євроінтеграції: матер. III Всеукр. наук.-метод. конф. (Суми, 18 червня 2022 р.) / ред. колегія : В.М. Завгородня, А.М. Куліш, та ін. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 230 с.

До збірника увійшли наукові статті та повідомлення викладачів, студентів, учених та аспірантів ЗВО і наукових установ, викладачів закладів вищої та фахової передвищої освіти, вчителів шкіл, виголошені в рамках III Всеукраїнської науково-методичної конференції «Ціннісно-орієнтований підхід в освіті і виклики євроінтеграції», присвяченої актуальним питанням європейських студій, педагогіки, політики, історії та права.

Позиція організаційного комітету III Всеукраїнської науково-методичної конференції «Ціннісно-орієнтований підхід в освіті і виклики євроінтеграції» не завжди збігається із міркуваннями, висловленими учасниками. У збірнику збережено авторські орфографію, пунктуацію та стилістику. Відповідальність за достовірність даних та дотримання принципів академічної доброчесності несуть учасники конференції.

© Сумський державний університет, 2022

ЗМІСТ

<i>Ахновська І.О.</i> КЛАСИФІКАЦІЯ ПОНЯТЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ОСВІТОЮ	7
<i>Бараненко Д.В.</i> АДМІНІСТРУВАННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНИ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	12
<i>Барановський Б.О.</i> ВПЛИВ ГРУПИ ГУМАНІТАРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НА ГЛОБАЛЬНУ СИСТЕМУ ОСВІТИ	16
<i>Баранюк Т. М.</i> РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У ЗАЛАГОДЖЕННІ КОНФЛІКТІВ НА ТЕРИТОРІЇ КОЛИШНЬОЇ ЮГОСЛАВІЇ	19
<i>Boipova A.A.</i> BASIC PRINCIPLES OF DEVELOPMENT OF AXIOLOGICAL DIMENSION OF THE EUROPEAN EDUCATIONAL SPACE	23
<i>Бондар Ю. А.</i> ПРАВОВІ ВЗАЄМВІДНОСИНИ МІЖ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ ТА МІЖНАРОДНОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ПРАЦІ	27
<i>Брюханова Г.В.</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З РОЗРОБКИ РЕКЛАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	31
<i>Бурлай Т. В.</i> СОЦІАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПОВОЄННОЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ	33
<i>Halas A.S.</i> MAPPING EUROPEAN ECO-SYSTEM OF MICRO-CREDENTIALS IN HIGHER EDUCATION	38
<i>Holokha A. R.</i> FREE ELECTIONS AS A VALUE	42
<i>Гончаренко А.В.</i> РЕФОРМУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ НАПРИКІНЦІ ХХ – НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ.	45
<i>Hryn V.H., Hryn K.V.</i> INTEGRATION OF UNDERGRADUATE AND POSTGRADUATE STAGES IN THE MEDICAL PROFESSION DURING MARTIAL LAW IN UKRAINE	50
<i>Гусак Ю.Д.</i> ПРАВО НА ОСВІТУ В МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ: СТАНДАРТИ РАДИ ЄВРОПИ	53
<i>Давиденко О.</i> РОЗВИТОК ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ В УМОВАХ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ЗМІН	57
<i>Дегтярьов С.І.</i> ЮРИДИЧНА ОСВІТА В РОСІЇ У ХVІІІ СТОЛІТТІ: АПОФЕОЗ НЕДОЛУГОСТІ	59
<i>Денисенко С.І.</i> ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО» ДЛЯ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ У ГАЛУЗІ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ	64
<i>Дмитрієв В. І.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ В США	68

Добродум О.В., Мартинюк Е.І., Никитченко О.Е. ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ РЕЛІГІЄЗНАВСТВА У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ	73
Довженко Р. В. ГЕНОЦИД ЯК ВИКЛИК ЦІННОСТЯМ СУЧАСНОЇ ЗАХІДНОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ	77
Zavhorodnia V. M. LEGAL EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CHALLENGES OF MARTIAL LAW	80
Желобицький Я.К. СУТНІСТЬ ТА МІСЦЕ ЦІННІСНИХ ПРІОРИТЕТІВ У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН	84
Ішутіна О.Є. РОЗВИТОК МЕДІАКОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ «МІЖКУЛЬТУРНІ КОМУНІКАЦІЙНІ СТУДІЇ» (ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ ERASMUS + JEAN MONNET MODULE)	89
Ковальчук І. В., Ковальчук М. О. ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ ТА ВОЄННОГО СТАНУ	93
Козенкова Л. О. ФІЗИЧНА ТА РОЗУМОВА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ: ВСТАНОВЛЕННЯ РІВНОВАГИ	96
Kochkina D. D. THE CONCEPT OF IMPLEMENTING EQUALITY AS ONE OF THE EU VALUES IN THE UKRAINIAN STRUCTURE OF LAW ENFORCEMENT AGENCIES	102
Козир М.А. ЦІННОСТІ ЄС: ІСТОРИЧНИЙ, ПРАВОВИЙ, ПОЛІТИЧНИЙ ТА ПЕДАГОГІЧНИЙ КОНТЕКСТИ	106
Kolesnik N. D. REINFORCEMENT OF THE EUROPEAN UNION VALUES	111
Кравченко О.В., Щербак А. С. ЦІННІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД В ОСВІТІ І ВИКЛИКИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	116
Лебідь А.Є., Тимофеева Т. КОНЦЕПЦІЯ СПРАВЕДЛИВОГО ПОВСТАННЯ: КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ, ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ТА ЛЕГІТИМАЦІЯ ПРИРОДНОГО ПРАВА	122
Lisniak V. A. ROLE OF EUROPEAN VALUES IN SHAPING INTERNATIONAL LAW	126
Лісун Я.В. ОСВІТА В УМОВАХ НЕКОНТРОЛЬОВАНИХ МУЛЬТИКРИЗ 2019-2022 ТА ПРІОРИТЕТИ ЇЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	131
Маланчук Т.В. ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ	136

Мандич О.В. ЦІННІСНО-ОРІЄНТОВАНІ МОДЕЛІ ПОСИЛЕННЯ СУЧАСНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	139
Мельниченко С. Г. ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ, ПРОБЛЕМ ТА ПЕРСПЕКТИВ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ.....	143
Носирев О. О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ.....	147
Паламарчук О. І. КОРЕЛЯЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ І ТРАДИЦІЙНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ В ІСТОРИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	151
Панкратова В.О. ПРАВОВИЙ КВІЗ ЯК ІНТЕРАКТИВНА МЕТОДИКА ПРИ ВИВЧЕННІ ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН.....	155
Підоричева І. Ю. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПРОСТІР ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ НОВОГО СТРАТЕГІЧНОГО ПОРЯДКУ ДЕННОГО ЄС	157
Плотнікова М.В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОВАГИ ДО ЛЮДСЬКОЇ ГІДНОСТІ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ.....	162
Саранов С. В. МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ПОРІВНЯЛЬНОГО АНАЛІЗУ КАТЕГОРІЇ «МИРУ» В «ГОСУДАРІ» МАКІАВЕЛЛІ ТА «ПОЛІТИЧНОМУ ЗАПОВІТІ» РІШЕЛЬЄ	167
Сачко І. О. ТЕРИТОРІАЛЬНІ ВІЙСЬКА ФІНЛЯНДІЇ ЯК ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ ДЛЯ БЕЗПЕКИ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ КОНТЕКСТ.....	171
Семенцов Я. ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОГО КОСМІЧНОГО ПРАВА В АСПЕКТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	175
Славко А.С. СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО У УМОВАХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ: КВАЛІФІКАЦІЯ ЗА МІЖНАРОДНИМ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОМ.....	177
Стрельник В.В. ВІДБУДОВА УКРАЇНИ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	181
Хмельницька Л.В. СИМВОЛІЗМ «ПІВНИКА З БОРОДЯНКИ» ЯК НАЦІО-КУЛЬТУРНОГО СУПРОТИВУ В КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	184
Царьова І.В. ЦІННІСНО-ОРІЄНТОВАНІ ТЕКСТИ ЯК ДОМІНАНТА ОСВІТИ.....	188
Чернявський А.Л. ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ КОНСУЛЬСЬКИХ УСТАНОВ ТА АДВОКАТУРИ ПІД ЧАС НАДАННЯ ПРАВОВОЇ	

ДОПОМОГИ ЗА КОРДОНОМ В КОНТЕКСТІ ОХОРОНИ ЦІННОСТЕЙ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	191
Чурилова Т.М. ДО ПИТАННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ ДОВКІЛЛЮ УКРАЇНИ, ЗАВДАНОЇ ЗБРОЙНОЮ АГРЕСІЄЮ РФ	195
Швагер О.А. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ НЕДИСКРИМІНАЦІЇ У ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ЄС.....	201
Швець Т.Е. ТЬЮТОРИНГ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ УЧНЯ ТА ВЧИТЕЛЯ.....	206
Шевчук В.О. РЯТІВНІ СВІТОГЛЯДНІ ЦІННОСТІ ЯК ОСВІТНІ ОРІЄНТИРИ: ВИКЛИКИ ВІЙНИ І ПОВОЄННОГО РОЗВИТКУ	211
Шемелинець І.І. МОЖЛИВІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В ПЛАНІ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	215
Юрченко Л.І., Рябініна О.В., Гонтаренко Л.О. ЕВОЛЮЦІЯ УЯВЛЕНЬ ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОЛОГІЧНОМУ ЦІННІСНОМУ АСПЕКТІ	219
Яремович М.А. ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СОЛІДАРНОСТІ У СТУДЕНТІВ СУЧАСНОГО КОЛЕДЖУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ, ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ВИХОВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (СКРИНКАСТИ)	223

ТЬЮТОРИНГ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ УЧНЯ ТА ВЧИТЕЛЯ

Швець Т.Е.

*кандидат педагогічних наук,
Приватна школа «Афіни», м. Києва*

Поняття тьюторингу стає все більш популярним в системі освіти. Чому? Відповіді доволі прості та сформульовані як в сучасних курикулумах багатьох європейських країн, так й в Концепції Нової української школи. В досить скороченому варіанті це можна представити так: кожна дитина — це унікальна особистість, цінність сама по собі, яка має право на розкриття свого потенціалу та індивідуальну підтримку на цьому шляху. Все більше уваги в сучасному світі приділяється вихованням на цінностях і учні потребують допомоги у вибудовуванні власних систем цінностей. Освіта повинна підтримувати зростання учня як особистості, сприяти становленню в нього критичного, креативного мислення, емоційного інтелекту, вмінню вчитися, бути самостійним, вміти робити вибір, приймати рішення та нести відповідальність за свій вибір, своє майбутнє (в тому числі й за освіту).

Перебування в школі — час активного дорослішання учня, саме в цей період діти вчаться ставити собі цілі, вирішувати задачі самостійно та разом з іншими, замислюються про своє навчання, свій досвід, свої емоції та почуття. А позитивні емоції та досвід надихають, тобто мотивують учнів на розвиток їх здібностей. Навчання відбувається у взаємодії з іншими учнями, викладачами, іншими дорослими, у різноманітних освітніх середовищах, що включає в себе планування, розмірковування, дослідження та оцінювання освітніх процесів. Окрім цього учні також навчаються розуміти наслідки своїх дій. Завдання школи допомогти учню побачити та зрозуміти свої індивідуальні особливості та навчити їх використовувати в будь-якій свої діяльності.

Розуміння самого себе, самоєфективність та самооцінка впливають на цілі, на які орієнтуються учні, а підтримка в цьому процесі зміцнюють довіру учнів та розкриває їх потенціал як людини і члена суспільства. Досягти подібних результатів школа може за умов реалізації педагогіки партнерства. І всі ці завдання, які ставить перед

собою сучасна школа, можливі за умов персоналізації та індивідуалізації в освіті (що вже зроблено в багатьох країнах), яка є головною ознакою тьюторингу.

Основний ресурс тьюторингу полягає в тому, що допомагає людині знайти та вибудувати свій шлях, посилюючи самого себе та, одночасно, інших людей, серед яких живеш, дієш. Людина розуміє себе, свій стиль діяльності, сприймає свої потреби, бажання, цінності, задачі — з одного боку, а з іншого — усвідомлює соціальну відповідальність перед іншими, тобто досягнення різного та спільного одночасно.

Якщо у загальному розумінні, то тьюторинг можна визначити як освітню технологію, яка особливо ефективна, коли мова йде про розвиток потенціалу молодшої людини, а також мотивуванні її до самостійної діяльності. Полягає у регулярних, індивідуальних зустрічах тьютора з підопічним, в межах яких вони спільно працюють над його розвитком. Тьюторинг дає те, чого не дає масова система освіти: увагу конкретному учню, можливість пристосувати шлях розвитку до його специфічної ситуації. Також, ця технологія відома тим, що сприяє розвитку талантів та сильних сторін учня [4].

Тьюторинг ґрунтується на трьох стовпах, які визначені психологами, філософами, педагогами — теоретиками та практиками: по-перше, відносини між учнем та дорослим. Відносини, які передбачають взаємоповагу, довіру, автономію учня з однієї сторони, авторитет тьютора — з іншої. Відносини, в яких тьютор та підопічний разом шукають відповіді на питання, критично мислять. Відносини, в яких добро підопічного найважливіша цінність для тьютора. По-друге, розвиток характеру учня, його позитивних рис. Адже розвиток потенціалу людини має цілісне розуміння: людина є не тільки для себе, а також для суспільства. По-третє, сучасні дослідження в області позитивної психології. В багатьох аспектах її тези спільні з попередніми стовпами: в сенсі ролі людини для інших в процесі особистого зростання. Тобто акцентує увагу на розвитку талантів та сильних сторін, а також дає практичні інструменти для розвитку як власного потенціалу, так й інших. Ці три стовпи дають шанс тьюторингу бути глибоким та ефективним процесом.

Тьюторинг є довготривалим процесом, спрямованим на інтегральний розвиток особистості, що поєднує знання, вміння та поведінку. Персоналізація пропонує цілісний погляд на людину, як на

багатовимірну особистість: мислення, духовність, воля, почуття, тіло [5, с. 20]. Ідеалом тьюторингу є розвиток всіх цих сторін. Мислення відповідає за можливості пізнання та розуміння, духовність допомагає глибше зрозуміти людську діяльність та вийти за горизонти власного «Я», сила волі дає надію на успіхи щодо власних зусиль, тіло дає сили та витривалість щодо реалізації прийнятих рішень. Всі ці елементи створюють особистість, її характер, якій є вирішальним чинником успіху та якій ми розуміємо як здатність до реалізації власних цілей. Коли ми запитуємо когось, що робить його щасливим, допомагає створювати гарні стосунки в родині, реалізовувати таланти, примножувати добробут, то ніхто не відповідає, що це досконале вміння роботи на комп'ютері, знання інтегралів чи пунктуації. Скоріш у відповідь ми чуємо про певні риси характеру: відвага, мудрість, витривалість, відданість справі, наполегливість, оптимізм чи позитивне відношення до життя, вміння слухати інших. В цьому контексті можна визначити тьюторинг як метод індивідуальної роботи з підопічним (базується на відносинах «майстер-учень»), якій завдяки інтегральному погляду на розвиток людини в повній мірі сприяє розвитку її потенціалу.

Дитина від природи є особистістю творчою, наділеною талантами, можливостями, які може в собі пробудити. Розвиток не полягає тільки в тому, щоб зрозуміти свої здібності, скоріше — невикористані можливості. Процес розвитку, який відбувається в межах тьюторингу, як раз заснований на їх відкритті та ефективному використанні. Розвиток вимагає самосвідомості як відправного пункту, так й основного її інструменту. Основою розвитку є відкриття невідомих, «захованих» здібностей індивідуума. Розвиток починається, коли створюємо простір для прояву потенціалу людини [2, с. 42-43]. Тьюторинг спирається на підстави, що людина має великий, часто схований та не в повній мірі використаний потенціал, який у відповідних умовах може розкритися.

Мета тьюторингу — допомога учню у відкритті його здібностей, відпрацюванні особистого стилю навчання та побудові власного шляху розвитку, який сприяє формуванню корисних вмінь та навичок, а також привести учня до мудрості та зрілості. А на це потрібен час, уважність і регулярність контактів. Основа тьюторингу — індивідуальні зустрічі, на яких в атмосфері діалогу, поваги та уваги один до одного, тьютор працює з підопічним, допомагає йому

поглибити свої знання у визначеній області, розвинути вміння самостійного та максимального користування своїми талантами. Завдяки ретельно підготовленим та, одночасно, мотивуючим тьюторіалам (зустрічі тьютора з підопічним) учень може мати прогрес як в області знань, так й в особистісним розвитку, підвищуючи впевненість у собі та розвиваючи позитивні риси характеру.

У своїй роботі тьютор використовує такі методики, як: вміння ставити правильні питання, що активізують мислення учня, його ауторефлексію; уважно слухати; надавати зворотний зв'язок; ставити цілі та планувати шляхи їх досягнення, мотивування, контроль та облік виконаних завдань. Одне з найважливіших завдань тьютора – допомогти учню змінити переконання, які блокують його розвиток. Тьютор допомагає підопічним дізнатися про їх та слабкі сторони. Зміцнює перше і допомагає компенсувати друге.

Відповідно, постає питання, якими компетенціями повинене володіти тьютор, щоб вміти ефективно здійснювати тьюторський процес? Базовою компетенцією тьютора можна визначити вміння зосередитися на сильних сторонах учня. Тьютор повинен розуміти свої межі та не залучатися до психотерапії, а при необхідності може звертатися до інших спеціалістів (психолог, соціальний педагог, психіатр, юрист). Тьютор повинен бути здатним розвивати учнівські інтереси та таланти; вибудовувати особисті стосунки та мати навички активного слухання, співпереживання, формулювання своїх думок, спостереження, надання підтримки; здатним створити простір для справжнього діалогу та побудови партнерства; бути гнучким і вміти надихати учня на позитивні зміни. Крім того, тьютор повинен мати високий міжособистісний та емоційний інтелект, а також уяву та педагогічну інтуїцію [6].

Нині в усьому світі незалежно від рівня освіти йде пошук нових можливостей для підвищення якості освіти дітей, підлітків, студентів. Це пов'язано з сучасними дослідженнями процесів навчання в контексті мінливих потреб учнів та викликів ринку праці. У зв'язку з цим комплексом факторів виникає нагальна потреба розробляти інноваційні шляхи навчання та виховання молоді, конструювання нових можливостей на протигагу масової освіти, яка є мало індивідуалізованою. Тьюторинг високо цінується і визнається Болонською декларацією, в якій наголошується на необхідності

кардинальних змін методів та стратегій навчання у вищій освіті. Що цікаво, у тьюторингу, а вірніше, краще сказати, в освітніх відносинах можна побачити спосіб реалізувати іншу освіту: більш вимогливу, формуючу, що всебічно впливає на учнів, і одночасно з повною повагою до їх потреб, можливостей та талантів.

У певному сенсі тьюторинг відновлює сутнісний зміст освіти. Варто пам'ятати, що в основі цього поняття лежить латинське слово «educere», що означає «звільнити, вивести», а не дати готове. Вища мета виховання полягає в тому, щоб підтримати людину на шляху розвитку самого себе, повному розкритті його потенціалу, прояві талантів і вдосконалення навичок і компетенцій, що дозволить їм самореалізуватися в особистому та професійному житті. Знання, навички та компетенції, цінності та цілі, якщо вони цілісні та правдиві, утворюють картину людини, яка функціонує у гармонії і — ризикнемо таким ненауковим терміном, у щасті.

Як бачимо, це докорінно змінює роль педагога, який працює на розвиток як тьютор. У цій новій ролі педагог як і раніше виконує важливі дидактичні функції, але ця роль включає їх і перевищує їх. Викладання перетворюється на особисті стосунки, стосунки між людьми через розвиток, кожен з яких отримує задоволення та створює зони задоволення і не лише професійні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Швець Т. Е. Тьюторинг: теорія та практики. Київ : «Видавнича група «Шкільний світ», 2021. 168 с.
2. Czayka-Chełmińska, Metoda tutoring. Tutoring. W poszukiwaniu metody kształcenia liderów. Stowarzyszenie Szkoły Liderów, Warszawa, 2007. 59 s.
3. Krzyczka, S. Nauczyciel-tutor. Prakseologiczna rekonstrukcja tutoring szkolnego. Kraków : Impuls, 2018. 364 с.
4. Religa I. Przewodnik metodologiczny dla mentorów i tutorów, Instytut technologii Eksploatacji. PIB, Radom, 2011. 29 s.
5. Tutoring. Teoria, praktyka, studia przypadków / P. Czekerda, B. Fingas, M. Szała. Warszawa : Wolters Kluwer SA, 2015. 335 с.
6. Gebaska M. Profil kompetencyjny tutora. Tutoring akademicki. Przegląd zagadnień (pp.44-88). Publisher : Wyższa Szkoła Pedagogiczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Warszawie, 2021.